STIHIRAR PROSOMIC

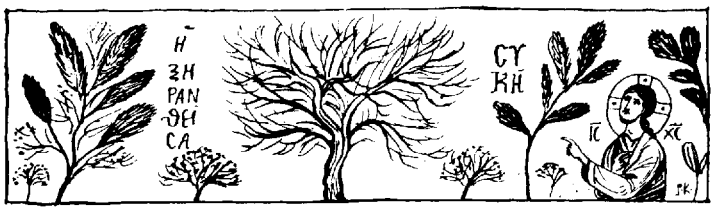

TRIODUL

SFÂNTA ŞI MAREA LUNI

Tălmăcirea s-a făcut ţinând canoanele imnografiei bisericeşti

IMNITOR

CUVENITĂ LĂMURIRE

Stihiri prosomice este adaptarea pe limba noastră a originalului *στιχηρὰ προσόμοια*, evitând înadins slavonismul *podobie* sau, în context *podobnice*, care nu a spus nimic nu numai nouă, ci nici celor din limba cărora provine şi a cărui etimologie sau simplă explicare nu este la îndemâna românilor, pe de o parte, iar pe de alta, a merge direct la izvoare este, fără îndoială, calea cea mai corectă şi sigură, atât filologic, cât şi liturgic.

Formularea *stihiri prosomice* (mai veche – *prosomiace*) am adoptat-o doar în titlu din dorinţa de a împământeni un concept şi nu un termen, iar conceptul să-l explicăm, să-i expunem conţinutul ideatic, precum şi importanţa liturgică. În slujba propriu-zisă am folosit o formulare cât mai românească posibil, care să fie pe înţelesul tuturor, dar care să îşi împlinească rolul tipiconal.

Nădăjduim că, după ce conceptul va fi asimilat în cultura noastră bisericească, se va găsi un termen românesc potrivit. În momentul de faţă favorit şi chiar folosit de unii ar fi *asemănândă* sau *stihiri asemănânde*, dar, după cum poate observa orice român, acum acest termen are o rezonanţă neobişnuită, străină tocmai pentru că el nu poartă conţinutul ideatic liturgic pe care ar trebui să-l redea. Însă, aşa cum se întâmplă întotdeauna, vorbitorii, utilizatorii vor decide de-a lungul vremii.

Un alt aspect foarte important care trebuie să-l conştientizăm este că ceea ce numim noi simplu *slujbă* este de fapt numai *textul* slujbei sau, mai bine zis, textul imnelor care sunt cuprinse în slujbă, iar aceste imne – imn=text+melodie – alcătuiesc cuprinzătorul gen imnografic, alcătuit, la rândul său, din mai multe specii/feluri de imne, care pot fi clasificate după mai multe criterii.

Aşadar, ţinând seama de toate aceste precizări, o posibilă şi, desigur, neîndestulătoare definiţie a *stihirii prosomice* ar fi: specia genului imnografic alcătuită după un model, adică asemănătoare (*προσόμοιον-prosomia*) cu o altă stihiră care s-a impus în conştiinţa Bisericii drept insuflată de Duhul Sfânt. Are, prin urmare, o structură prozodică fixă, după stihira pe care o copiază (acelaşi număr de silabe, iar accentele cuvintelor cad în acelaşi loc). Este, şi în aceasta constă aspectul cel mai important, şi o formă aparte de rugăciune, fiindcă psalmodiind un imn purtător de Duh, aşa cum a ieşit din mâinile sfinţilor imnografi, mintea noastră, atât a psaltului, cât şi a celui care ascultă, are mai multe proptele, are cele mai favorizante condiţii să intre în legătură nemijlocită cu însăşi inspiraţia originară. Stihira după care a fost alcătuită (numită în actualele cărţi de slujbă prin sintagma *însuşi glasul*) este indicată la început. Sunt cele mai iubite în Biserică pentru că sunt cele mai uşor de învăţat şi pot fi cântate de oricine, nu numai de psalţii specializaţi. Prin ele o slujbă are şansa să iasă bine şi fără prezenţa unui psalt bun. Exemplu grăitor, dar din păcate unic, este slujba Prohodului Domnului, care se cântă în Vinerea Mare. Se mai numesc *podobii* sau *asemănânde*.

Considerăm că până la publicarea unui *Prosomier* românesc, care va fi un reper comun tuturor, numirea prosomiei originale, în greceşte, este de neapărată trebuinţă.

Melurghisirea: Ilie Rareş Cîmpean
Tehnoredactarea: Mihai Telescu

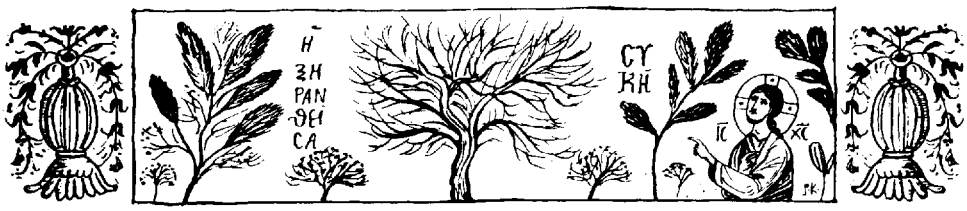

ÎN SFÂNTA ŞI MAREA LUNI

LA UTRENIE

După catisma întâi, sedealna, glasul 1, asemenea cu:
Mormântul Tău, Mântuitorule… (*Τὸν τάφον σου Σωτήρ*)

În lume-au răsărit' preacinstitele Patimi' întru această zi,
ca lumini de mântuire,' căci Hristos, din bunătatea Lui,
Se îndreaptă spre Patimă,' Cel ce-n palma Sa' le cuprinde pe toate
înălţare-acum' pe lemn de voie primeşte,' pe om să-l răscumpere.

Slavă…, Şi acum…, tot aceasta.

După catisma a doua, sedealna, glasul 1, asemenea cu:
Mormântul Tău, Mântuitorule… (*Τὸν τάφον σου Σωτήρ*)

Tu, Jude nevăzut,' cum văzut eşti cu trupul' şi mergi să fii ucis
de cei fără de lege,' a noastră osândire grea' osândind cu-a Ta Patimă.
Astfel laudă,' şi mărire, şi slavă' înălţând acum' puterii Tale, Cuvinte,
Ţi-aducem cu-n singur glas.

Slavă…, Şi acum…, tot aceasta.

După catisma a treia, sedealna, glasul al 8-lea, asemenea cu:
Pe Înțelepciunea și Cuvântul… (*Τὴν Σοφίαν και Λόγον*)

Pârga Patimii Domnului luminat' o aduce această sfinţită zi,
veniţi, credincioşilor,' s-o-ntâmpinăm cu cântările,' că Ziditorul merge
la Cruce de voia Lui,' la întrebări şi biciuri,' judecat de Pilat din Pont.
Dar şi pălmuire' de la rob ia Stăpânul,' pe toate răbdându-le
ca pe om să-l răscumpere;' de aceea noi toţi strigăm:
Hristoase, ca un bun şi milostiv,' dăruieşte iertare greşalelor
celor ce cu credinţă' cinstesc a Ta Patimă.

Slavă…, Şi acum…, tot aceasta.

La Utrenie. Întâiul rând de Sedelne.
Glasul 1. Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Glas 𝄞 Κε ♁

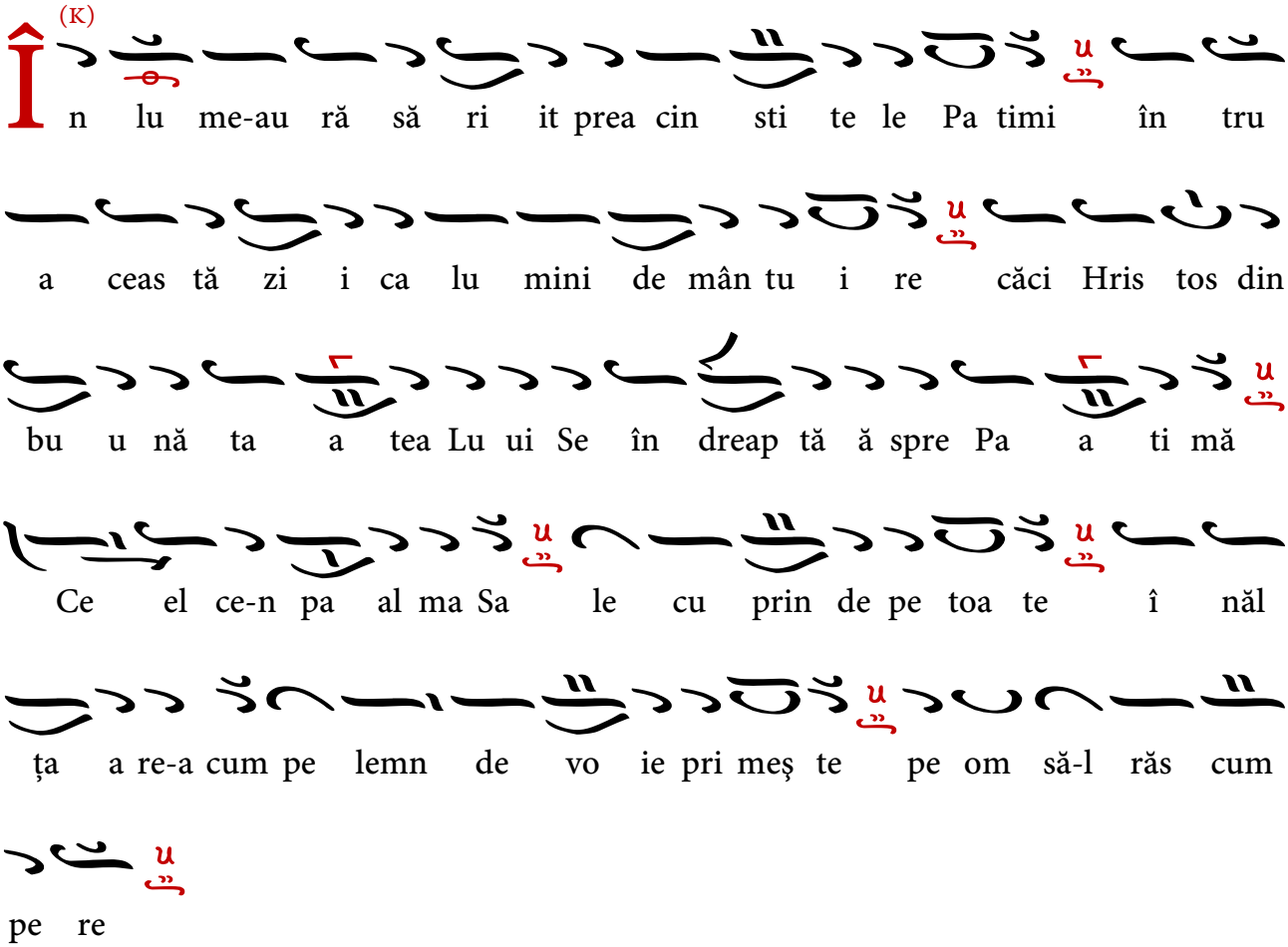

Slavă. Și acum.
Tot aceasta. Pe larg.

Glas 𝄞 Κε ♁

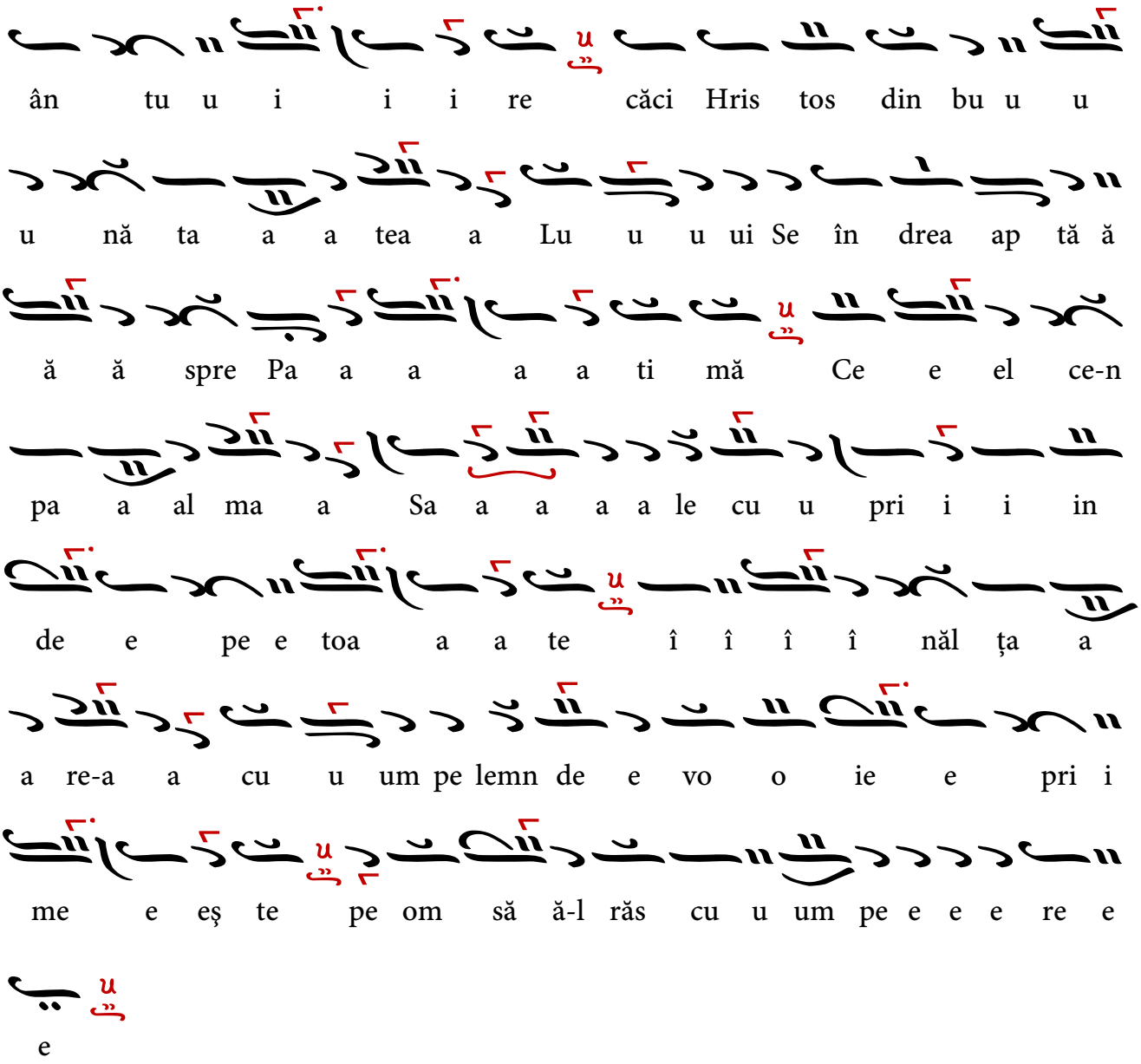

Al doilea rând de Sedelne.
Glasul 1. Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Glas ϗ Κε ὁ

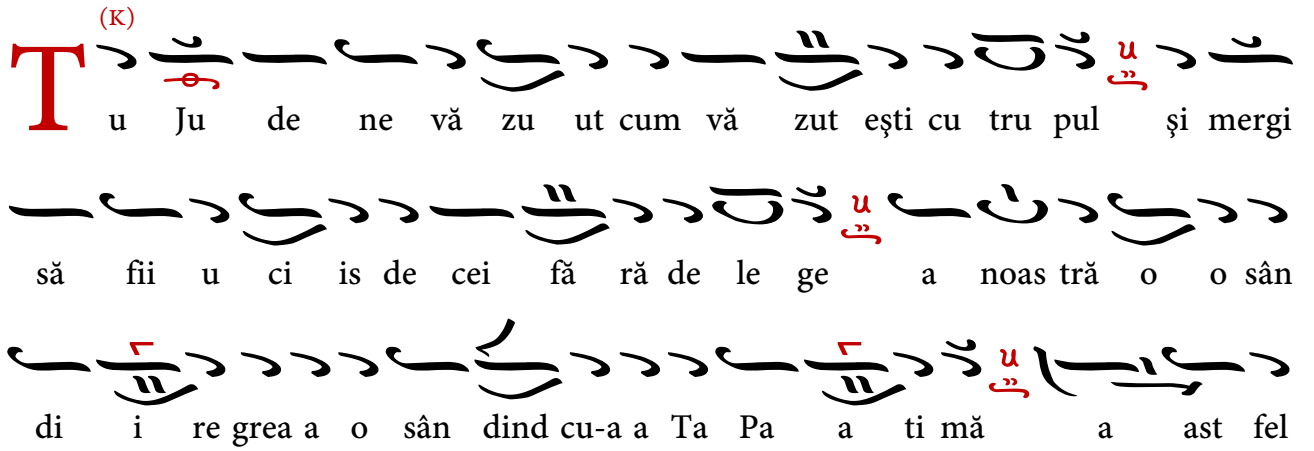

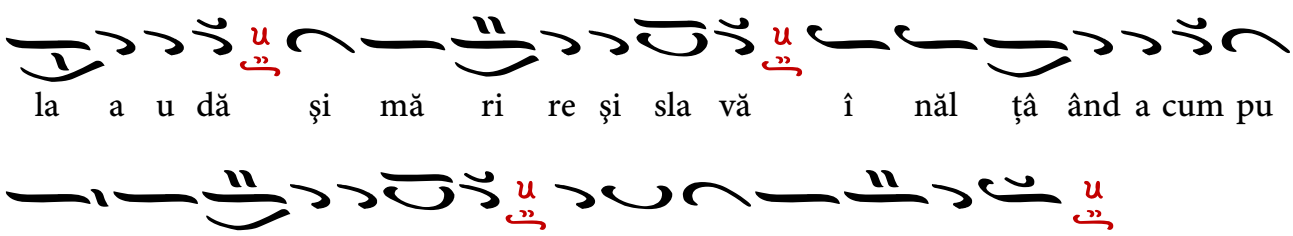

Slavă. Şi acum.
Tot aceasta. Pe larg.

Glas ϗ Κε

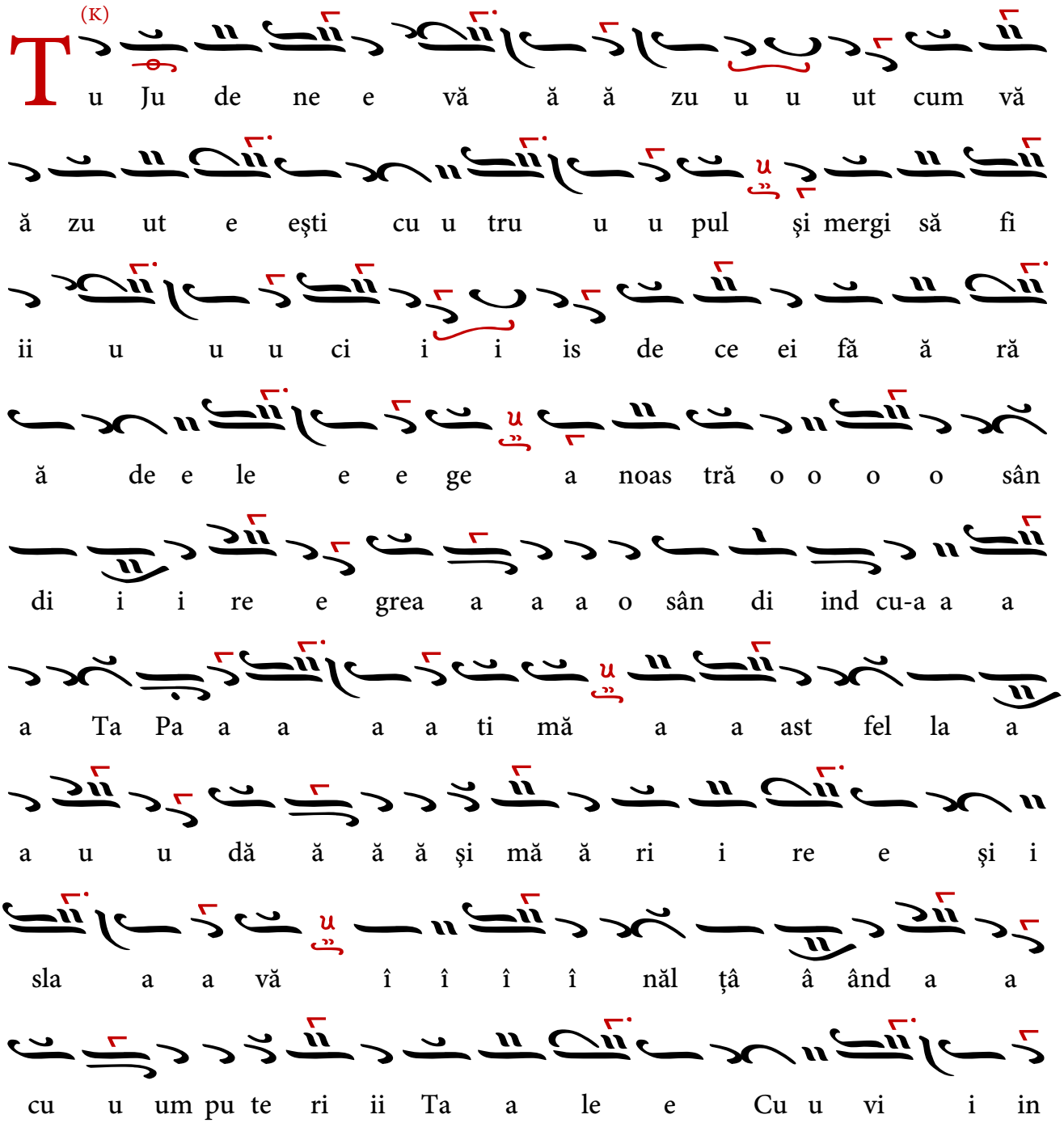

Al treilea rând de Sedelne.
Glasul al 8-lea. Τὴν Σοφίαν και Λόγον.

Glas ϡ ϟ Νη ϩ

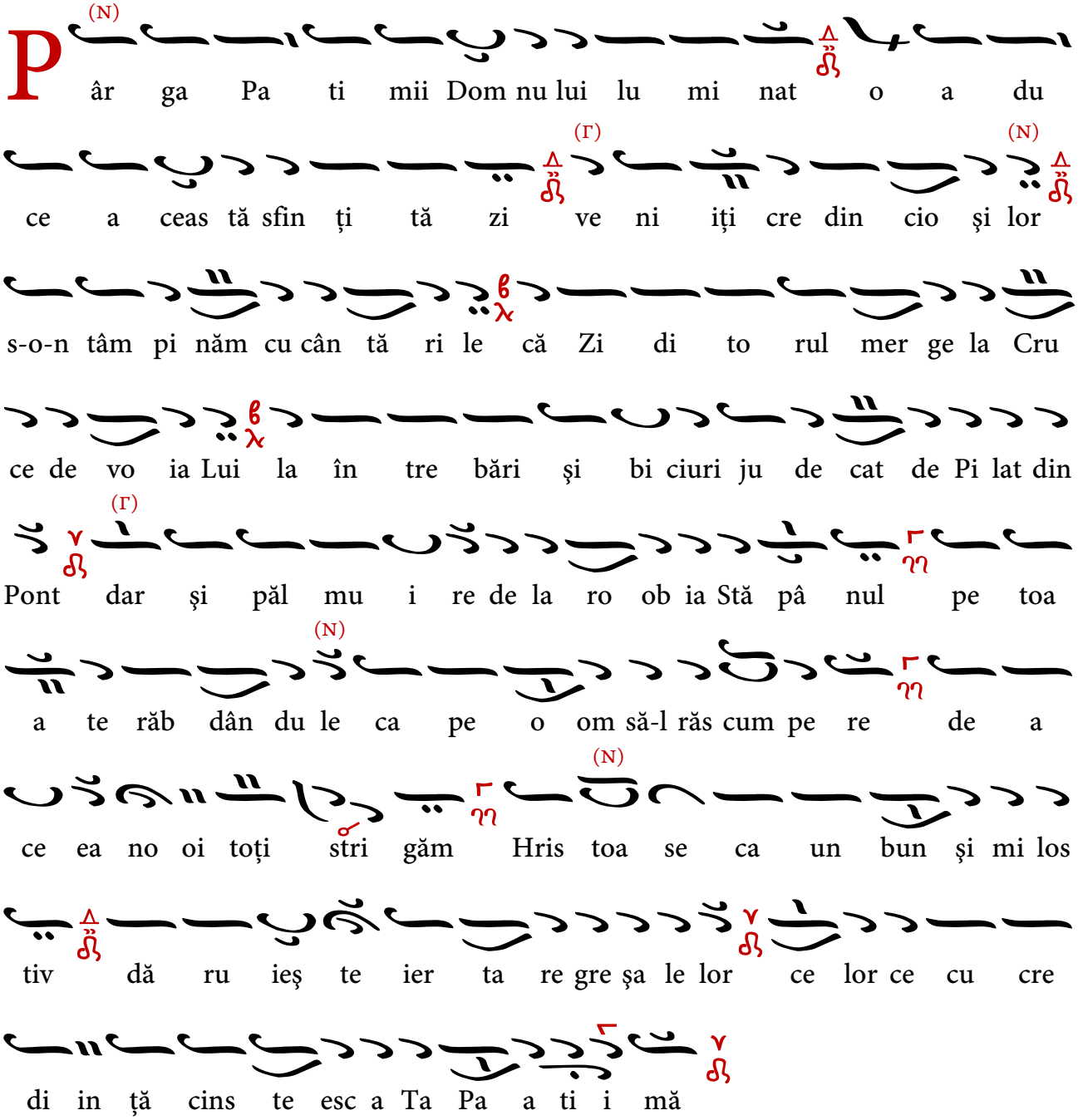

Slavă. Şi acum.
Tot aceasta. Pe larg.

Glas 𝆖 𝆕 Nη 𝆑

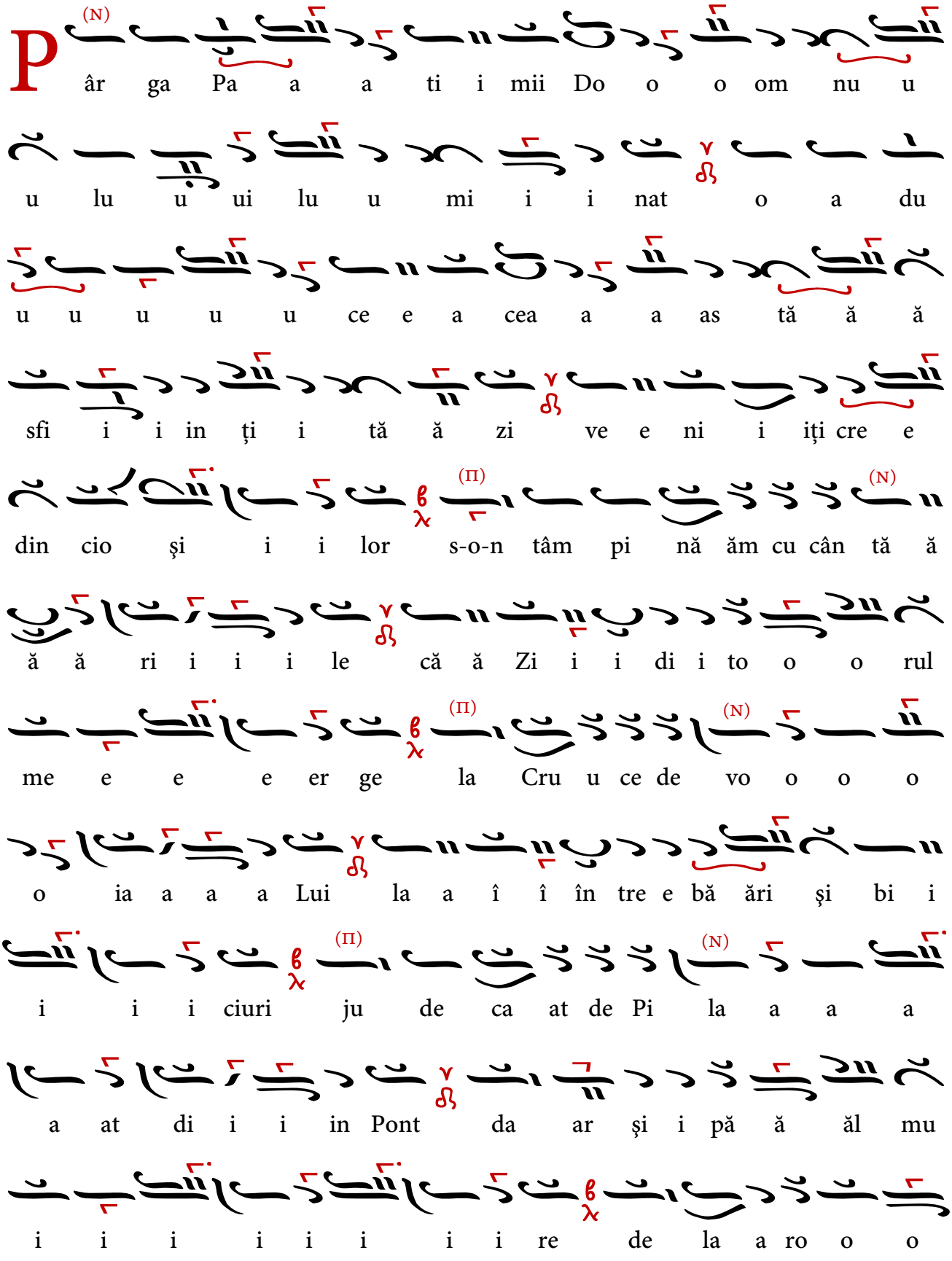

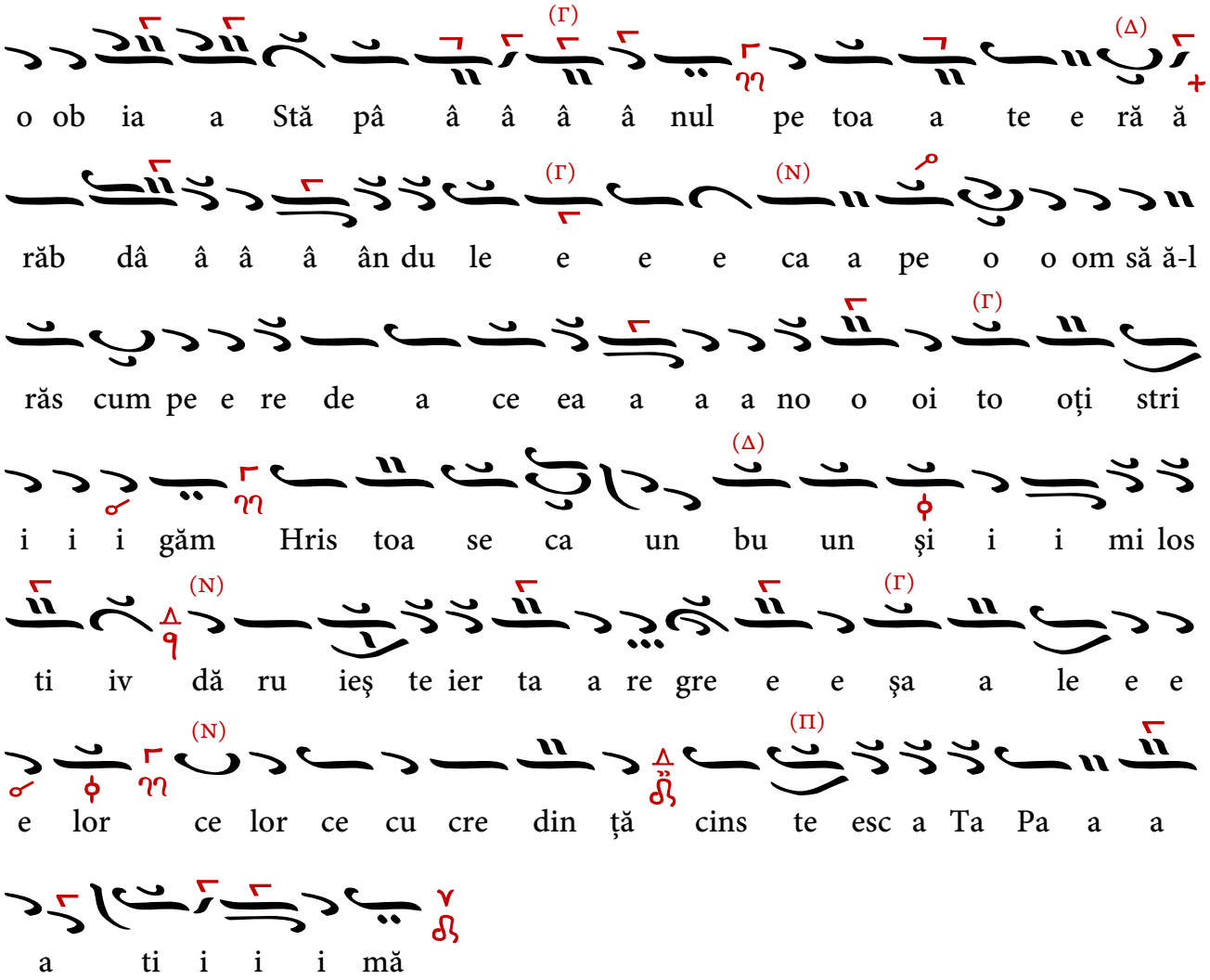
o ob ia a Stă pâ â â â â nul pe toa a te e ră ă
răb dâ â â â ân du le e e e ca a pe o o om să ă-l
răs cum pe e re de a ce ea a a a no o oi to oți stri
i i i găm Hris toa se ca un bu un și i i mi los
ti iv dă ru ieș te ier ta a re gre e e șa a le e e
e lor ce lor ce cu cre din ță cins te esc a Ta Pa a a
a ti i i i mă